

Kijkwijzer 2.0

De 'Kijkwijzer 2.0' is een instrument dat vanuit een ontwikkelingsperspectief Brede Scholen ondersteunt om inzicht te krijgen in hun eigen werking via zelfreflectie, coaching en uitwisseling met collega's. Het is niet de bedoeling om een waardeoordeel te geven over wat goed of slecht gaat, maar wel om via reflectie en uitwisseling input te krijgen om het proces van kwaliteitsverbetering verder vorm te geven.

Opbouw

Kijkwijzer 2.0 vertrekt vanuit de opbouw en inhoud van de Kijkwijzer Brede School in Brussel (opgebouwd vanuit referentiekader van Steunpunt Diversiteit en Leren en de VGC-visietekst). De toetsstenen (diversiteit, verbindingen en participatie) werden meegenomen in de beschrijvende introductieteksten en de reflectievragen.

Kijkwijzer zelfevaluatie	Thema's Kijkwijzer 2.0
Lokale context Brede School omgevingsanalyse kinderen en jongeren partners	1. Inzicht hebben in de noden en kansen
Doel BS Kernaspecten gezondheid - veiligheid - talentontwikkeling en plezier - maatschappelijke participatie - voorbereiden op de toekomst	2. De missie en visie bepalen 3. Doelgericht werken
Inhoud BS Brede leer- en leefomgeving verbreden - versterken - breed leren	4. Het programma ontwikkelen 5. Samen leren
Organisatie BS 3 niveaus: Brede Schoolcoördinator organisatiestructuur BS Partnerorganisaties	6. Het juiste netwerk samenstellen 7. Gedeeld leiderschap 8. Het aanwezige potentieel maximaal benutten
Evaluatie op Brede Schoolniveau	9. Effecten meten 10. Resultaten boeken en aantonen

De Kijkwijzer 2.0 verschilt van de Kijkwijzer, in die zin dat de opbouw niet enkel is afgestemd op zelfevaluatie maar ook op een collegiale visitatie. Hiertoe zijn volgende aspecten opgenomen:

- Reflectievragen die aanzetten tot het uitdiepen van het thema (zowel voor de Brede School zelf als voor de bezoekers)
- Een lijst met bewijsmaterialen die een indicatie kunnen aantonen dat er aan het thema wordt gewerkt
- Vragen die het bewijsmateriaal kunnen toetsen en m.a.w. kunnen gebruikt worden voor collegiale visitatie

Vorbereiding Kijk eens over het muurtje voor organisator → zie Draaiboek

Je kan de Kijkwijzer 2.0 gebruiken als leidraad om de belangrijkste inhoud te bepalen voor de collegiale visitatie :

- Samenstelling van het portfolio
- Inhoudelijke voorbereiding van het bezoek: presentatie, interventies partners, bewijsmateriaal ter beschikking stellen

Je Brede Schoolmeter helpt je hierbij via gezamenlijke reflectie.

Het is volstrekt normaal dat je bij sommige thema's al verder staat dan voor andere thema's, dit maakt deel uit van het Brede Schoolproces!

Bronnen

- Referentiekader Brede School, Steunpunt Diversiteit en Leren
- VGC-visietekst Brede School
- Quality Development Framework, Canterbury Christ Church University
- Kwaliteitskaart Brede School, Landelijk Steunpunt Brede School

LOKALE CONTEXT

Thema 1: Inzicht hebben in noden en kansen

Elke Brede School is uniek. De behoeften van kinderen en jongeren en hun omgeving zijn immers steeds verschillend. Een kwalitatieve Brede School vertrekt vanuit de lokale context. Daarom is het afgeraden om praktijken blindelings te kopiëren. Wat op een bepaalde plaats nodig en doeltreffend is, is dat niet noodzakelijkerwijs elders.

Wil je zicht krijgen op de noden en kansen dan bestaat een eerste stap erin kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers, organisaties en eventueel ook de bredere omgeving te bevragen over hun noden en verwachtingen. Daarnaast moet de ontwikkeling van de Brede School steunen op een nauwkeurige analyse van de bestaande voorzieningen. Om samen met partners een aanbod uit te bouwen dat aan lokale noden en kansen tegemoet komt, moet de brede schoolcoördinator weten welke andere activiteiten lokaal aanwezig zijn. Hij/zij moet deze info niet in zijn eentje verzamelen maar kan hiervoor beroep doen op de reeds in kaart gebrachte informatie die voorhanden is bij diverse organisaties.

De aandacht voor de context mag zich niet beperken tot de beginfase van het brede schoolproces. Lokale noden veranderen, organisaties trekken weg en nieuwe komen in de plaats. Een kwaliteitsvolle brede schoolwerking speelt hier dynamisch op in. Het analyseren van de context is een continu proces waaraan het aanbod telkens wordt afgetoetst.

Reflectievragen:

- Wat zijn de noden en prioriteiten? Voor welke groep? Welke gegevens werden hiervoor geraadpleegd?
- Welke activiteiten zijn al aanwezig? In hoeverre komen zij tegemoet aan de lokale behoeften en spelen zij in op de diverse kernaspecten (gezondheid, veiligheid, talentontwikkeling en plezier, maatschappelijke participatie, voorbereiden op de toekomst)? Welke leemten zijn er?
- Welke groepen hebben de grootste behoeften en hoe werden zij geïdentificeerd? Hoe speelt de BS hier op in?
- Op welke wijze speelt de BS in op lokale kansen en prioriteiten?
- Op welke wijze werkt de BS samen met andere partners voor gegevensuitwisseling over de noden en kansen?
- Op welke wijze werden kinderen en jongeren, ouders, basiswerkers en de bredere omgeving geraadpleegd over hun noden?
- Op welke manier wordt de vinger aan de pols gehouden voor wat betreft de behoeften?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Actieplannen van de BS
- Analyse van het huidige aanbod waaruit de soorten voorzieningen en hun gebruiksniveau blijkt
- Resultaten van vragenlijsten, focusgroepen, ... afgenomen bij kinderen en jongeren, ouders en de bredere omgeving
- Nota's/verslagen van kennismakingsgesprekken met partners
- SWOT-analyse
- Behoefteanalyses van verschillende organisaties

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan kinderen en jongeren, ouders en andere betrokkenen:

- Waar kan je in de buurt zoal naar toe, bv. buiten de schooluren, in het weekend, tijdens de vakantie?
- Neem jij deel aan activiteiten die de BS aanbiedt?
- Welke activiteiten mis je nog in het aanbod?
- Werd jou ooit gevraagd welke activiteiten je zou willen voor kinderen en jongeren, voor ouders? Welk gevolg werd daaraan gegeven?

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Welke activiteiten bied je aan?
- Welke gegevens heb je over de maatschappelijke noden en evt. leemten in het aanbod? Op welke manier deelt u die met de BS?
- Geef enkele voorbeelden van uw inbreng bij gezamenlijke initiatieven.

DOELEN

Thema 2: De missie en de visie bepalen

Een juiste missie en visie is zelden een toeval. Integendeel, ze wordt zorgvuldig gekozen om een geheel van waarden en visies te weerspiegelen. Ze neemt een degelijke analyse van de lokale context als vertrekpunt. Het is de missie en visie van een Brede School die mensen en organisaties samenbrengt en tot deelname stimuleert.

Een missie geeft kernachtig de bestaansreden en waarden van de Brede School weer. Het is de basis van haar identiteit. In haar missie geeft de Brede School een duidelijk antwoord op vragen als 'wie zijn we?', 'wat zijn onze waarden?' en 'wat willen we betekenen voor onze doelgroep?'.

Een goede visie geeft een concreet beeld van de toekomst, de gewenste situatie. Hoewel de omgeving niet altijd ideaal is, is het belangrijk om ook hierbij de mening te vragen van de gebruikers en extern advies in te winnen over hoe die omgeving te optimaliseren. Mening en adviezen worden samengebracht in de visie waarin de Brede School aangeeft wat haar toekomstbeeld is in relatie tot haar omgeving, de plaats die zij in de omgeving wil innemen en de functie die zij wil vervullen.

In een slagzin samengevat: "Missie is waar we voor staan en visie is waar we voor gaan."

Reflectievragen:

- Waarom werd de BS opgericht?
- Wat moet een gebruiker idealiter ervaren wanneer hij/zij de BS 'binnenkomt'?
- Op welke wijze dragen de gedeelde waarden bij aan de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren?
- Op welke wijze promoot de missie en visie van de BS het samen leren van diverse actoren?
- Op welke wijze worden gedeelde waarden binnen de BS besproken en bekend gemaakt om deelname van verschillende groepen te stimuleren?
- Op welke wijze kwam de missie en visie tot stand? Hoeveel verschillende meningen werden gevraagd bij de ontwikkeling ervan? Welke actoren kunnen nog geraadpleegd worden voor verfijning en scherpstelling?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Missie- en visieteksten
- Plannen, tekeningen, modellen, video's, foto's
- Notities en vergaderverslagen over ontwerpaspecten
- Gelijke kansenbeleid en -procedure
- Verzochte en spontane getuigenissen
- Feedback van bezoekers
- Promotiemateriaal van de BS
- Bewijs van veranderingen/ontwikkelingen

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan kinderen en jongeren, ouders en andere betrokkenen:

- Maak je gebruik van de BSactiviteiten? Zo ja, kan je zeggen waarom? Zo nee, wat belet je?
- Zou je jouw kinderen/ouders, vrienden/buren aanmoedigen om deel te nemen aan de activiteiten van de BS? Waarom wel/niet?
- Wat vind je aantrekkelijk of boeiend aan de activiteiten van de BS? Zijn er aspecten van de BS die bepaalde groepen of individuen kunnen uitsluiten?
- Zijn er BSactiviteiten die je liever om een andere manier aangeboden zou krijgen? Wat zou ze aantrekkelijker kunnen maken?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Hoe weet je dat je de juiste waarden nastreeft?
- Op welke manier kan een bezoeker jullie missie meten? Welke indicatoren kunnen hiervoor gebruikt worden?
- Op welke wijze deel je de waarden en overtuigingen binnen de BS en met anderen?
- Welke veranderingen heeft de missie en visie van de BS ondergaan? Wat was de aanzet hiervoor?

DOELEN

Thema 3: Doelgericht werken

Elke Brede School streeft een aantal doelen na. Deze doelen zijn geïnspireerd op het algemeen doel van elke Brede School, namelijk het maximaliseren van ontwikkelingskansen van alle kinderen en jongeren. De doelen van de Brede School weerspiegelen ook lokale prioriteiten, geïdentificeerd door de behoefte- en omgevingsanalyse (zie thema 1). In die zin werken de doelen van de Brede School versterkend voor de doelen van de partnerorganisatie en visa versa.

De impact van een Brede School is deels afhankelijk van de mate waarin de doelen uitdrukkelijk, transparant en gedragen zijn door de verschillende partners. Doelen bepalen, verfijnen, delen en controleren stimuleert een zo breed mogelijke dialoog tussen alle betrokkenen. Basiswerkers, kinderen en jongeren, ouders, partners en de bredere omgeving moeten hierbij betrokken worden.

De echte test van deze doelgerichtheid zal blijken uit de gemeenschappelijke taal die de mensen gebruiken om over de Brede School te praten, te schrijven, deze te monitoren en te evalueren.

Reflectievragen:

- Welke gegevens werden aangewend om prioriteiten en doelen te bepalen?
- Op welke wijze werd de omgevingsanalyse gebruikt?
- In welke mate wordt er aan de brede ontwikkeling (gezondheid, veiligheid, talentontwikkeling en plezier, maatschappelijke participatie, voorbereiden op de toekomst) van kinderen en jongeren gewerkt?
- Wat zijn de beoogde voordelen voor kinderen en jongeren, ouders en gezinnen, partnerorganisaties en de bredere omgeving?
- Welk verband bestaat er tussen de prioriteiten van de BS en de prioriteiten van de partnerorganisaties?
- Op welke wijze overstijgt de BS de reguliere werking van de partnerorganisaties?
- Op welke manier werd de stuurgroep betrokken bij het bepalen van doelen?
- Welke andere personen/organisaties werden betrokken bij het bepalen van doelen?
- Op welke wijze worden personen ingelicht over de doelen en de mogelijke voordelen van de BS?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Gezamenlijke missie- en visieverklaringen
- Gezamenlijke ontwikkelings- en actieplannen
- Zelfevaluatie/SWOT
- Evaluaties, behoefteanalyses
- Verslagen van stuurgroepen
- Notities van vergaderingen
- Verantwoording naar lokale overheid
- Nieuwsbrieven naar BSbetrokkenen

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan kinderen en jongeren, ouders en andere betrokkenen:

- Wat zijn volgens jou de hoofddoelen van de BS voor kinderen en jongeren, ouders?
- Welke groepen werden er geraadpleegd bij de ontwikkeling van de BS?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Waar kan ik meer te weten komen over de doelen van de BS? Welke documenten moet ik raadplegen?
- Geef een voorbeeld van de wijze waarop de planning van de BS bijdraagt tot het vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren?
- Toon aan op welke wijze de BS de ontwikkelingsprioriteiten van de partners ondersteunt. Op welke wijze houdt BS verband met de bredere partneragenda's?
- Wat leert de analyse van het bewijsmateriaal jou over de wijze waarop het aanbod van de BS zich in de toekomst zou kunnen ontwikkelen?
- Hoe weet je in welke mate het aanbod tegemoet komt aan de doelen?

INHOUD

Thema 4: Het programma ontwikkelen

De brede schoolagenda beoogt maximale ontwikkelingskansen via een aanbod activiteiten die de kinderen/jongeren en hun bredere omgeving ondersteunen.

Op basis van de lokale contextanalyse kiest de Brede School haar prioriteiten. Door de handen in elkaar te slaan kunnen de partnerorganisaties hun activiteiten op elkaar afstemmen en aanvullen waar nodig, zodat het aanbod beter tegemoet komt aan de behoeften van kinderen/jongeren en hun directe omgeving.

De kwaliteit van het Brede Schoolprogramma is grotendeels afhankelijk van de mate waarin de activiteiten de behoeften van kinderen/jongeren en hun omgeving weerspiegelen, van hoe ze werden uitgedacht en hoe ze permanent worden geëvalueerd en bijgesteld.

Reflectievragen:

- Welke activiteiten biedt de BS aan? Op welke wijze en waarom werd dit beslist? Welke leemten vertoont het aanbod?
- In hoeverre komt het aanbod tegemoet aan de 3 aspecten van een brede leer- en leefomgeving (versterken, verbreden, breed leren)? Waar kan nog sterker op ingezet worden?
- Op welke wijze sluiten de activiteiten aan bij lokale vraagstukken?
- Welk bewijs kan je geven dat de BS tegemoet komt aan de lokale behoeften? Wat wordt gedaan om het programma op te volgen, te evalueren en evt. bij te sturen?
- Op welke wijze participeren kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers bij de ontwikkeling van het BSprogramma?
- Op welke wijze nemen partnerorganisaties deel aan de planning, uitvoering en ontwikkeling van het BSprogramma?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Tijdschema's van activiteiten
- Kalenders met het aanbod
- Een website met het programma
- Promotiemateriaal
- Actieplannen van de BS
- Activiteitenfiches
- Systemen voor het volgen en analyseren van gegevens
- Samenvattingen, verslagen en analyses van evaluatiegegevens

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Op welke wijze neemt de BS drempels weg?
- Toon aan dat breed leren geleidelijk aan wordt opgebouwd.
- Op welke wijze zorgt de BS voor een verbreding van het aanbod?
- Op welke wijze wordt het BSprogramma gepland en gecontroleerd?
- Welke partnerorganisaties hebben een inbreng in het programma? Waaruit bestaat die inbreng?
- Welke activiteit is het aantrekkelijkst voor gebruikers? Wat is de reden hiervan? Kan je hieruit lessen trekken voor de toekomst?
- Welke activiteit/dienst zou je willen uitbreiden of beperken? Waarom?
- Beschrijf enkele succesvolle activiteiten van de BS. Geef hiervan bewijzen bv. aantal deelnemers, bereik kansengroepen, bereikte doelen, enz.
- Beschrijf op welke wijze de kwaliteit van het aanbod gegarandeerd wordt.
- Wat zouden volgens de gebruikers de voordelen zijn die het aanbod hen biedt? In welke mate komt dit overeen met de vooropgestelde doelen?
- Wat is er veranderd voor kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers? Hoe weet je dat?

INHOUD

Thema 5: Samen leren

Een belangrijk onderdeel van het brede schoolaanbod houdt verband met leren (in de breedste zin van het woord). De Brede School werkt aan een brede leer- en leefomgeving voor kinderen en jongeren maar betreft daar ook volwassenen bij. In haar aanbod is er oog voor het versterken van de omgeving van kinderen en jongeren via opvoedings- en gezinsondersteuning, volwasseneneducatie, pedagogische ondersteuning en professionalisering.

De initiatieven van opvoedings- en gezinsondersteuning bieden de mogelijkheid om competenties te ontwikkelen en zo een grotere bereidheid tot leren te bevorderen. Inzetten op leerprocessen van professionals zorgt voor een kwalitatiever aanbod. Al deze initiatieven hebben een invloed op het leerproces van kinderen en jongeren en dragen bij aan hun maximale ontwikkelingskansen.

Dialogoog over en opvolging van leren zijn essentieel om de leeromgeving te versterken en te verbreden. Binnen een Brede School leren kinderen en jongeren, basiswerkers, ouders, basiswerkers en netwerkpartners naast, van en met elkaar. Hoe meer dit leren wordt gedeeld, hoe meer Brede Scholen lerende netwerken worden waarin lerenden geleidelijk aan meer verantwoordelijkheid krijgen over hun eigen leer- en ontwikkelingsproces.

Reflectievragen:

- Hoeveel tijd wordt uitgetrokken voor overleg tussen BSbetrokkenen?
- In welke mate zijn BSbetrokkenen bereid hun eigen handelen in vraag te stellen? In welke mate passen zij hun eigen stijl aan naar aanleiding van commentaar/feedback van collega's en lerenden?
- Op welke wijze worden lerenden betrokken bij hun eigen leerproces? Op welke wijze ondersteunt de BS hen bij de planning van hun verdere leerproces?
- Op welke wijze wordt aan basiswerkers de mogelijkheid geboden om te experimenteren met nieuwe leswijzen en deze nadien te evalueren?
- Op welke wijze heeft de BS een impact op de reguliere werking van de partnerorganisaties? Op welke wijze werd de pedagogiek verrijkt?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Functioneringsverslagen, zelfevaluaties, rapporten, portfolio's
- Ontwikkeling van actieplannen over de tijd
- Bewijsmateriaal van visitaties, interviews, leeruitwisselingen
- Praktijkveranderingen ten gevolge van samenwerking
- Evoluties in pedagogische projecten, missies/visies van partnerorganisaties
- Agenda's, notities, verslagen van opleidingsprogramma's voor basiswerkers
- Functiebeschrijvingen
- Agenda's, verslagen van ondersteunende/versterkende ouderbijeenkomsten, bv. babbelfcafé, praatgroep, koffiemoment, infoavond.

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan kinderen/jongeren, ouders en andere betrokkenen:

- Hoe komt de BS tegemoet aan jouw leren en ontwikkeling?
- Op welke wijze ondersteunt de BS jou in jouw leren?
- In welke mate heb je inspraak in je eigen leerproces?

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Beschrijf enkele aspecten van het aanbod die je op een nieuwe/andere wijze hebt proberen aan te bieden.
- Wat heb je geleerd over leren en over de impact van de BS op leren?
- Op welke wijze deel je jouw competenties en kennis met anderen?
- Op welke wijze versterkt de BS de omgeving van kinderen en jongeren?

ORGANISATIE

Thema 6: Het juiste netwerk samenstellen

De Brede School is een structureel samenwerkingsverband waarbij één of meerdere scholen en één of meerdere organisaties uit andere sectoren de handen in elkaar slaan om beter tegemoet te komen aan de behoeften van kinderen en jongeren en hun omgeving.

Vanuit de doelen van de Brede School wordt kennisgemaakt met diverse organisaties die het aanbod kunnen verrijken en worden de mogelijkheden tot samenwerking onderzocht. Zo wordt geleidelijk aan het juiste netwerk samengesteld. Deze potentiële partners kunnen formeel of informeel al actief zijn in de buurt. Ook bestaande partnerschappen kunnen herbekeken worden in functie van de nieuw gedetecteerde behoeften. Aangezien een Brede School continu evolueert, haar doelen en prioriteiten wijzigen, is het belangrijk om de ogen open te houden voor nieuwe kansen. Nieuwe organisaties, aanvullende subsidiemogelijkheden, stadsontwikkelingen, ... bieden kansen voor de Brede School en zijn een aanleiding om de samenstelling van het netwerk te evalueren.

Een goed samenwerkingsverband is gebouwd op vertrouwen, een gemeenschappelijke visie, aandacht en zorg voor elkaar. Er is respect voor de eigenheid van elke partner en er wordt rekening gehouden met de draagkracht van elke partner. Het engagement dat partners kunnen opnemen is sterk afhankelijk van de inhoud, expertise, beschikbare tijd en middelen. Duidelijke afspraken over inbreng van en verwachtingen naar de verschillende betrokkenen zijn noodzakelijk.

Reflectievragen:

- Welke organisaties zijn deel van de BS? Wat is hun inbreng in het samenwerkingsverband?
- Wat verwachten de partners van hun samenwerking met de BS? Hoe kunnen we potentiële partners de BS benaderen?
- Op welke wijze worden gepaste partners geïdentificeerd, gecontacteerd en worden samenwerkingsverbanden gesloten?
- Welke criteria werden/worden toegepast voor de selectie van de coördinator en de stuurgroep?
- Op welke wijze worden kinderen/jongeren, ouders en andere actoren betrokken als partners?
- Is de samenstelling van het BSnetwerk nog steeds actueel?
- Met welke bredere partners heeft of kan de BS samenwerkingsverbanden sluiten?
- Wat hebben deskundigen uit verschillende organisaties te bieden?
- Op welke wijze wordt duurzaamheid gepland en welke uitstapstrategieën zijn voorzien?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Verslagen van kennismakingsgesprekken met diverse organisaties
- Partneroverzicht op de website
- Afsprakenkader
- Feedback van kinderen/jongeren en hun directe omgeving
- Vragenlijsten, behoefteanalyses
- Evaluatieverslagen
- Evoluties in subsidieaanvragen en actieplannen
- Overeenkomsten en engagementsverklaringen

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Wie zijn je collega's in het BSteam?
- Wiens input ontbreekt en waarom?
- Wat verwacht je van je samenwerkingsverband met de BS?
- Wat zijn de doelen van jouw organisatie en hoeveel worden er door de BS gerealiseerd?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Komen de beschikbare expertise, competenties de geïdentificeerde behoeften en prioriteiten tegemoet? Wat zijn leemten?
- Beschrijf op welke wijze u potentiële partners identificeert en benadert.
- Welke aspecten van de BS vloeien direct voort uit het samenwerkingsverband of kunnen er in de toekomst voordeel bij hebben?

ORGANISATIE

Thema 7: Gedeeld leiderschap

Doeltreffende Brede Scholen zijn goed bestuurd en georganiseerd. De lokale coördinator is de motor en bewaker van het brede schoolproces maar zichtbare en continue steun van de stuurgroep is fundamenteel voor succes op lange termijn. Transparantie, open communicatie, gelijkwaardigheid van elke partner en win-winsituatie (voordeel) voor elke partner zijn hierin belangrijke voorwaarden. Alleen zo zullen partners bereid zijn langdurig te investeren in de Brede School en wordt duurzaamheid nagestreefd.

Er moet ook aandacht gaan naar communicatie, samenwerking met het ruimere netwerk (losse partners en basiswerkers) en participatie van andere brede schoolbetrokkenen (kinderen/jongeren, ouders, buurtbewoners). Daarom dat er naast de stuurgroep dikwijls nog andere overlegstructuren en communicatiekanalen aanwezig zijn om de Brede School draaiende te houden. Binnen de verschillende deelwerkingen van de Brede School kunnen verschillende partners wisselend een leidende rol opnemen, afhankelijk van hun expertisegebied en organisatorische mogelijkheden.

Een meer participatief beheer wil niet zeggen dat er geen verantwoording moet afgelegd worden. Partners uit diverse sectoren hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het slagen van de Brede School. Ze werken samen om de gedeelde waarden en doelen te bereiken, bewaken de effecten en koppelen deze terug naar de doelen en het aanbod van de Brede School.

Reflectievragen:

- Wie leidt, coördineert en beheert de BS? Welke afspraken bestaan hierover?
- Hoe verhouden de coördinator en stuurgroep zich tot andere overlegstructuren in de BS? Welke andere overlegorganen zijn er? Op welke wijze werken verschillende overlegorganen samen?
- Wat zijn de communicatiestructuren binnen de BS? Hoe wordt het ruimere netwerk betrokken/geïnformeerd?
- Welke verschillende communicatiestrategieën bestaan er voor de diverse doelgroepen?
- Wat zijn de afspraken rond verantwoordelijkheden en zelfstandigheid?
- Hoe transparant en open voor discussie is het beheer van de BS?
- Hoe wordt er een gewerkt aan een participatief, gedecentraliseerd beheer? Hoe snel kan er ingespeeld worden op veranderende behoeften/omstandigheden?
- Op welke wijze wordt gezamenlijk werk gepland en beheerd? Op welke wijze worden gezamenlijke beslissingen genomen? Wie is belast met de leiding ervan?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Organigram van de BS
- Afsprakenkader
- Verslag van vergadering in verschillende overlegorganen
- Activiteitenfiches waarin de verantwoordelijkheden van en communicatiestrategieën naar de diverse BSbetrokkenen worden vastgelegd
- Communicatieplan
- Respons op problemen in crisissituaties
- Zelfevaluatiedocumenten

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan kinderen/jongeren, ouders en andere betrokkenen:

- Wat weet je over de BS? Hoe heb je over de BS gehoord?
- Wat is volgens jou de beste manier om het BSAanbod bekend te maken?
- Op welke manier heb jij inspraak in de werking van de BS?

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Wanneer vergaderen groepen? Wat zijn de individuele en groepsverantwoordelijkheden?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Kan je voorbeelden geven van effectief werken in de stuurgroep? Waarom was dit een succes?
- Welke partnerorganisaties zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep? Wie leidt de diverse aspecten van plannen, uitvoeren en bijsturen?
- Geef een voorbeeld van de wijze waarop beleidsdocumenten de aansturing van de BS aantonen.
- Geef een voorbeeld van hoe de stuurgroep gevolg heeft gegeven aan een verandering.

ORGANISATIE

Thema 8: Het aanwezige potentieel optimaal benutten

Sterke samenwerkingsverbanden waarbij partners elkaar versterken vanuit hun eigenheid, zijn inherent aan de Brede School. Elkaar versterken kan op heel wat manieren: via mensen en hun expertise of door materiële middelen, nieuwe technologieën en infrastructuur te delen. Partnerorganisaties, kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers beschikken over diverse, aanvullende competenties en ervaring en kunnen zo, elk op hun manier, de Brede School versterken.

Om de Brede School optimaal te laten renderen is het belangrijk dat de werking van de Brede School is opgenomen in het beleid van de diverse organisaties en dat ook de basiswerkers van de diverse partnerorganisaties betrokken worden bij de Brede School. Het is belangrijk dat de medewerkers van de diverse organisaties de missie en de visie van de Brede School kennen en zich hiervoor inzetten. Om dit te bewaken is het belangrijk om de Brede School bij aanwerving en opvolgen van functioneren een plaats te geven. De verantwoordelijken voor personeel worden dan ook idealiter op de hoogte gebracht van de doelen van de Brede School, de uit te voeren taken en de vereiste competenties en vaardigheden.

Reflectievragen:

- Welke middelen (materieel, menselijk, financieel) zijn er beschikbaar in de BS? Wat betekent dit voor de werking van de BS?
- Op welke wijze worden middelen met succes gedeeld en ingezet als antwoord op de noden?
- Hoe doeltreffend is de BS in het verwerven van permanente middelen? Welke rol spelen de verschillende BSbetrokkenen hierin?
- Over welke hulpmiddelen beschikt de BS om personeel en vrijwilligers doeltreffend en gepast in te schakelen (rekening houdend met behoeften en draagvlak)?
- Op welke wijze dragen de verschillende BSbetrokkenen bij tot bekendmaking van de BS?
- Hoe communiceer je naar diverse doelgroepen? Hoe bereik je moeilijker te bereiken/kwetsbare/anderstalige groepen?
- Welke competenties en vaardigheden zijn vereist binnen de BS? Hoe worden basiswerkers hierin begeleid?
- Hoe ziet het selectie- en wervingsbeleid eruit? In welke mate is dit gedeeld met de BSpartners?
- Hoe verloopt de introductie van nieuwe medewerkers in het team? Op welke wijze worden ze geïnformeerd over en aangemoedigd bij te dragen tot gedeelde missie en visie?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Lijst van basiswerkers met hun ervaring en expertise
- Overzichten van beschikbare middelen binnen de BS en de partnerorganisaties
- SWOT
- Financiële planning en verantwoording
- Subsidieaanvragen
- Verslagen van vergaderingen over beschikbare middelen
- Onderzoek over het delen van infrastructuur & middelen
- Gezamenlijke inschrijvingen/plannen waaruit samenwerking met andere organisaties blijkt
- Beleidsdocumenten van de partnerorganisaties
- Selectiecriteria, functiebeschrijvingen
- Aanvangsbeleid nieuwe medewerkers

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Hoe kwam Brede School aan bod tijdens het selectieproces en de introductieprocedure?
- Welke ondersteuning en vorming krijg je? Hoe nuttig en effectief zijn deze?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Tot welk extra aanbod hebben de kinderen/jongeren en hun omgeving toegang dankzij de BS?
- Wat zijn leemten in de infrastructuur/middelen? Welke individuen of organisaties kan je benaderen om die leemten te verhelpen?
- Welke plannen heb je om extra subsidies aan te trekken?
- Welk beleid bestaat er m.b.t. het delen van infrastructuur?
- Welk personeel van de verschillende partners werkt rond BS? Wat hebben zij te bieden en waarom zetten zij zich ervoor in?
- Leg uit welke de toegevoegde waarde is van de partners binnen de BS. Geef een voorbeeld van de voordelen die zij hebben bij de samenwerking.
- Op welke wijze zie je toe op de link naar BS in het selectieproces?
- Welke procedures bestaan er bij twijfels over het functioneren van een medewerker of wanneer er een klacht wordt ontvangen?

EVALUATIE

Thema 9: Effecten meten

Evaluatie en bijsturing zijn eigen aan de ontwikkeling van een Brede School, ze gebeuren systematisch zowel op korte als lange termijn.

Het is belangrijk om alle brede schoolpartners op één of ander niveau te betrekken bij het evaluatieproces. Daarvoor is het wenselijk dat iedereen op de hoogte is van de doelen die als uitgangspunt voor de evaluatie gebruikt worden en van de potentiële voordelen van evaluatie. Evaluaties gebeuren in een klimaat van vertrouwen en worden doelbewust uitgevoerd.

Bij het nagaan van het effect van Brede Scholen, is het belangrijk een nulmeting uit te voeren. Deze meting kan betrekking hebben op gedrag, deelnamegraad, leerprestatieniveaus en ruimere prestaties, gezondheidsproblemen, sociaal-economische indicatoren etc. Omdat Brede School als hefboom wordt gezien voor gelijke kansen is het van bijzonder belang om het effect van Brede Scholen op kwetsbare groepen na te gaan.

Om een degelijke evaluatie te doen zullen diverse gegevens verzameld worden. Deze kunnen zowel kwalitatief als kwantitatief van aard zijn, kunnen zowel over inhoud als proces gaan en kunnen op diverse wijzen verzameld worden (bevraging, observatie, lijsten, enquêtes, gesprekken, ...).

Reflectievragen:

- Op welke wijze worden beoogde resultaten bepaald en gemeten? Hoe houdt dit verband met de doelen?
- Welke gegevens worden al verzameld? Hoe betrouwbaar, relevant en nuttig zijn de gegevens?
- Wat wordt er gedaan met de verzamelde evaluatiegegevens?
- Wat zijn de resultaten in verhouding tot de doelen?
- Wie is betrokken bij het bepalen van de meetindicatoren en de werkwijze voor evaluatie?
- Welke nieuwe systemen kunnen nodig zijn om een vollediger beeld te krijgen op de effecten van de BS?
- Met wie en op welke wijze worden de resultaten van de nulmeting besproken en gedeeld?
- Op welke wijze worden evaluatiegegevens gedeeld met het ruimere netwerk?
- Op welke wijze wordt bewijsmateriaal systematisch gebruikt om het bereik en de kwaliteit van het aanbod in de toekomst te verbeteren?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- Registratiegegevens van deelnemers aan stuurgroep en andere overlegorganen
- Vragenlijsten van gebruikers
- Volg- en registratiesystemen
- Gegevens van een nulmeting
- Verslagen en evaluaties
- SWOT
- Actieplannen gebaseerd op evaluatiegegevens
- Statistische gegevens van lokale overheden
- Verslagen van overleg over strategische planning
- Vóór en na foto's en video's over innovatie en ontwikkeling
- Gegevensanalyses bv. deelnamepatronen, correlaties met de leerprestaties
- Gebruik van het aanbod door diverse doelgroepen
- Eigen ontworpen evaluatie-instrumenten

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Welke middelen werden gebruikt voor de gegevensverzameling?
- Leg uit op welke wijze gegevens werden verzameld, wie erbij betrokken was en op welke wijze ze geanalyseerd werden.
- Welke alternatieve soorten bewijsmateriaal heb je verzameld of zou je in de toekomst kunnen verzamelen?
- Hoe nuttig zijn je gegevens van de nulmeting? Hoe kan je nulmeting verbeterd worden in de toekomst?
- Welke mogelijkheden bestaan er voor de uitwisseling en bespreking van gegevens? Wie is erbij betrokken?
- Geef een voorbeeld van de wijze waarop evaluatie voor de toekomstplanning werd benut.
- Op welke wijze werden de gegevens bij zelfevaluatie als diagnose- en ontwikkelingstool gebruikt?
- Op welke wijze worden kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers en andere BSactoren betrokken bij de gegevensverzameling?

EVALUATIE

Thema 10: Resultaten boeken en aantonen

De Brede School wil maatschappelijk relevant zijn en een hefboom zijn voor gelijke kansen. Daarom is het belangrijk de impact van de Brede School op de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren te meten. Aantoonbare effecten kunnen zijn: betere leerprestaties, betere sociale competenties, groter bewustzijn van talenten, hogere participatiegraad, meer betrokkenheid van ouders en betere verbinding tussen omgeving en school.

Om de motivatie van de brede schoolbetrokkenen en hun omgeving hoog te houden en hun zelfvertrouwen te bevorderen, zoeken BSparters naar manieren om zowel korte termijn prestaties, successen als langere termijn vooruitgang zichtbaar te maken. Zo zullen kinderen/jongeren, ouders, basiswerkers, partners en de bredere omgeving sneller de meerwaarde van de Brede School erkennen en waarderen.

Een Brede School vraagt heel wat financiële investering van de lokale overheid en tijd van de verschillende betrokkenen. Het is dus belangrijk om open te zijn over de input, kosten, resultaten en de meerwaarde voor kinderen/jongeren en hun bredere omgeving. Het systematisch bijhouden van kosten en baten kan gebruikt worden om Brede School te bespreken, inzichten te verspreiden en de Brede School verder te ontwikkelen op basis van een duidelijk aangetoond resultaat.

Reflectievragen:

- Wat zijn de resultaten van de BS tot op heden?
- Hoe goed sluiten de resultaten aan bij de doelen? Waren de resultaten zoals verwacht? Waren sommige resultaten onvoorzien of onverwacht?
- Op welke wijze worden prestaties en successen bekendgemaakt en gevaloriseerd?
- Welke impact heeft de BS op de BSparters?
- Welke impact heeft de BS op de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren?
- Hoe kunnen partnerorganisaties de impact van de BS op hun eigen agenda's en prioriteiten nagaan en het verband aantonen?
- Wat zijn de reële en verborgen kosten van je BS? Welk resultaat wordt verwacht op basis van die investeringen?
- Wie investeert in BS (tijd, expertise, financieel, materiaal)? Welk resultaat verwachten deze betrokkenen?
- Welke systemen zijn er zodat activiteiten kosteffectief zijn?
- Hoe kunnen middelen beter worden ingezet voor een efficiënter resultaat?

Voorbeelden van bewijsmateriaal

- publieke voorbeelden van prestaties, bv. getuigschriften, publieke onderscheidingen, tentoonstellingen, prijsuitreikingen
- evaluaties door kinderen/jongeren en volwassenen
- persberichten en nieuwsbrieven
- voorbeelden van succesverhalen
- gewonnen prijzen
- casestudies en verslagen
- Evaluatiegegevens t.a.v. de vooropgestelde doelen
- Financiële verantwoording
- Kosten-batenanalyse/ SWOT
- Foto's en video's die de ontwikkeling in beeld brengen

Toetsing van bewijsmateriaal:

Vragen aan basiswerkers en partnerorganisaties:

- Wat is je inbreng in BS en welke resultaten verwacht je op basis van die inbreng? Wat zijn de resultaten tot nu?
- Hoe word je betrokken bij evaluatie en het verwerken van gegevens? Hoe wordt deze informatie gedeeld?
- Welke investering zal je in de toekomst doen in BS?

Vragen aan de coördinator en de stuurgroep:

- Welk bewijs toont de meerwaarde van de BS aan?
- Op welke manier worden BSparters bewust gemaakt van de behaalde resultaten binnen de BS?
- Op welke resultaten had je de meeste impact? Op welke de minste? Blijkt uit je gegevens waarom dat zo is?
- Op welke manieren worden successen het best gepresenteerd en gevierd?
- Wat is er veranderd voor kinderen/jongeren en hun ouders door het aanbod van de BS? Hoe weet je dat?
- Welke voorbeelden kan je geven van de wijze waarop je resultaten hebt gedeeld en verspreid?
- Wat hebben jij en je partners geleerd over jullie aanbod dat nuttig is voor de toekomstplannen?